

Kvalitetskontrollutvalgets **Virksomhetsrapport** **2015**

INNHold:

1

Innledning

2

Kvalitetskontrollutvalget

3

Kontrollører

4

Kontrollvirksomheten

5

Evaluering

6

Regnskap

7

Avslutning

1. Innledning

Kvalitetskontrollutvalgets virksomhet har vært gjennomført innenfor de rammer som følger av Retningslinjer for kvalitetskontroll av autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskap mellom Finanstilsynet og Regnskap Norge.

Det ble for kontrollåret 2015 gjennomført i alt 356 kvalitetskontroller, hvorav 37 gjaldt oppfølgingskontroller. Enkelte kontroller er utsatt og det skyldes i det vesentlige omorganisering eller sykdom hos kontrollobjektet. Det er i tillegg utført 103 kontorbaserte kontroller av små virksomheter.

I løpet av våren og høsten ble det i 2015 gjennomført 9 kurs i «Forberedelse til kvalitetskontroll» med totalt 468 deltagere. I tillegg har 384 gjennomført nettutgaven av kurset.

Med fokus på å utvikle og igangsette kvalitetshevende tiltak for Regnskap Norge sine medlemmer ble det i 2015 igangsatt et kvalitetsprosjekt. Tiltaksplan er fremlagt for foreningens styre og er i implementeringsfasen.

2. Kvalitetskontrollutvalget

Kvalitetskontrollutvalget har i beretningsperioden hatt slik sammensetning:

Leder:

Astrid M. Dugstad Tveter, Seksjonssjef, Skattedirektoratet

Øvrige medlemmer:

Erik Hauge, autorisert regnskapsfører, SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS

Terje Melhus, autorisert regnskapsfører, kvalitetssjef Visma Services Norge AS

Erling Vestgård, autorisert regnskapsfører, fag/KS ansvarlig, Advice Vest-Lofoten AS

Ellen Egenæs, autorisert regnskapsfører, kvalitetsleder Tandem Regnskap AS

Liv Veiteberg Braaten har ivaretatt det overordnede og faglige sekretæransvaret, mens Anita Nilsen og Kjersti Solsvik har bidratt med administrasjonsfunksjonen av kontrollene.

Utvalget har i perioden avholdt 5 møter, hvorav 2 møter ble avholdt over 2 dager.

3. Kontrollører

Til sammen har 33 kontrollører gjennomført kvalitetskontroller i 2015. Av disse deltok Rikke Haua, Katarina Sneltvedt, Linda Svendsen og Helga Ulvøen for første gang.

Følgende har vært engasjert som kontrollører i 2015:

Andersen, Roy	Bluecon Sandnessjøen AS, Sandnessjøen
Aune, Ann-Kristin Bull	Økonomisenteret AS, Trondheim
Bergan, Stein	Bergan Services AS, Oslo
Brændvang, Ingrid	Sparebank1 Regnskapshuset Østlandet AS, Tynset
Christensen, May Liz	DMC Regnskap AS, Drammen
Dahl, Simon	Saga Services AS, Asker
Dale, Erik	Dale Revisjon AS, Ålesund
Dyrkorn, Sivert	Dyrkorn Regnskap AS, Tomrefjord
Fredriksen, Ivar	Økoråd Hadsel AS, Stokmarknes
Hansen, Frank	Regnskap & Bedriftsrådgivning AS, Melbu
Haua, Rikke	Visma Services Norge AS, Larvik
Hestås, Odd Hendry	Visma Services Norge AS, Trondheim
Hornvedt, John	Visma Services Norge AS, Sandefjord
Iversen, Anne Kari	Økonomiservice AS, Lakselv
Jacobsen, Svend Erik Fjell	Tønsberg Økonomisenter AS, Tønsberg
Johansen, Torill	Herkules Forvaltning AS, Oslo
Karlsen, Rolf-Morten	Økopartner Narvik AS, Narvik

Klette, Per
Lysaker, Kristin
Mo, Sveinung
Mølland, Grete
Nygaard, Ken
Olsen, Karine
Olsen, Kristin
Pettersen, Beathe
Reisvold, Eva
Røed, Nils
Sneltvedt, Katarina
Svendsen, Linda
Stakland, Thorleif
Størseth, Marith
Søreide, Svein Wegner
Ulvøen, Helga
Valentinsen, Liv

Sparebank 1 Regnskapshuset Østlandet AS, Lhmr.
Abacus Økonomitjenester AS, Mysen
Sparebank 1 Regnskapshuset Østlandet AS, Lismarka
Sør-Regnskap AS, Kristiansand
Nygaard Regnskap AS, Hafrsfjord
Accountor AS, Oslo
Regnskapsentralen AS, Moss
Regnskap og Rådgivning Alta AS
Visma Services Norge AS, Lyngdal
Nira's Dataregnskap AS, Sandvika
Frostad & Skyrud AS, Kjeller
Accountor AS, Otta
Tveit Regnskap AS, Haugesund
Optimal Regnskap AS, Orkanger
Wegener Søreide AS, Bergen
ODB Regnskap AS, Straume
VALID Regnskap, Haslum

Forut for kontrollsesongen ble det gjennomført en egen samling for de nye kontrollørene. Det ble her gitt en innføring i kontrollopplegget og det praktiske i forbindelse med kontrollene. Videre ble det også dette året gjennomført en to dagers kontrollørsamling for alle kontrollørene. Det ble fokusert på hovedelementene i kurset «Forberedelse til kvalitetskontroll» samt enkelte uttalelser fra Bransjestandardutvalget, tidsaktuelle nyheter samt viktigheten av oppfyllelse av regnskapsførers plikter etter hvitvaskingsloven med tilhørende forskrifter. Gruppearbeid rundt enkelte problemstillinger i forbindelse med feil og mangler som avdekkes under kontrollene etterfulgt av en gjennomgang i plenum.

Finanstilsynet, ved Bernt Jan Aaland deltok på deler av samlingen.

4. Kontrollvirksomheten

4.1 Generelt

Utvelgelse av kontrollobjekter har som tidligere år skjedd etter Retningslinjer for kvalitetskontroll av autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskap mellom Regnskap Norge og Finanstilsynet. Dette innebærer at kvalitetskontroll av autoriserte regnskapsførere og regnskapsførervirksomheter gjennomføres minst hvert 7. år. I noen grad er kontroller oppsatt med andre utgangspunkt, jf Reglement for kvalitetskontroll § 2-2. Kontrollen inkluderer også autoriserte regnskapsførere som på kontrolltidspunktet ikke er medlemmer av Regnskap Norge, men som er ansatt i regnskapsførervirksomhet som er medlem i Regnskap Norge.

Medlemmer som i liten grad er yrkesaktive i ekstern regnskapsførervirksomhet – inntil 0,5 årsverk – vurderes særskilt med hensyn til hvorvidt det skal gjennomføres stedlig kvalitetskontroll der eller ikke. Det gjennomføres i utgangspunktet en kontorbasert kontroll. Etter en vurdering av mottatt tilbakemelding og virksomhetens omfang resulterer enkelte av disse i en stedlig kontroll.

De stedlige kontrollene gjennomføres i samsvar med plan som for hvert enkelt år bli godkjent av Finanstilsynet og omfatter en vurdering av:

- Om regnskapsføringen er i samsvar med regnskapsførerloven med tilhørende forskrifter og god regnskapsføringsskikk, herunder standarder fastsatt av Bransjestandardutvalget
- Regnskapsførers etterutdanning
- Økonomiske forhold

- Vurdering av regnskapsførerselskapets interne system for risikostyring og intern kontroll
- Oppfyllelse av regnskapsførers plikter etter hvitvaskingsloven med tilhørende forskrift
- Om regnskapsfører og regnskapsførerselskapet oppfyller relevante etiske retningslinjer

Kontrollene innebærer også kontroll av kvaliteten i utførelsen på tilfeldig utvalgte oppdrag. Den enkelte kontroll dokumenteres i en skriftlig rapport.

4.2 Antall gjennomførte kontroller

I 2015 ble det gjennomført 356 kontroller mot 324 i 2014. Av disse gjaldt 319 ordinære kontroller og 37 gjaldt etterkontroller. Tilsvarende tall for tidligere år var:

2014:	324 (272+52)
2013:	358 (327+31)
2012:	334(278+56)
2011:	346 (311+35)
2010:	343 (287+56)
2009:	364 (328+36)
2008:	362 (308+54)
2007:	360 (318+42)
2006:	331 (285+46)

I tillegg ble det i 2015 gjennomført kontorbasert tilsyn av 103 medlemmer med svært liten grad av yrkesutøvelse, mot 50 i 2014. Kontrollene gjennomføres ved at kontrollobjektet svarer på enkelte spørsmål og sender inne nærmere angitte rutiner for vurdering.

Antall gjennomførte ordinære kontroller var 319 mot planlagt 310. Antallet gjennomførte oppfølgingskontroller/ etterkontroller var 37. Av de 55 virksomhetene som i 2014 fikk konklusjonen ny kontroll har 5 valgt å avvikle virksomheten 3 har meldt seg ut av foreningen, 1 er ekskludert, 5 er oversendt Finanstilsynet for vurdering av autorisasjon og 4 etterkontroller er utsatt til 2016.

Totalt 29 virksomheter meddelte at de ville avvikle når de i 2015 fikk beskjed om ordinær kontroll eller oppfølgingskontroll. 5 av de utvalgte kontrollene ble i stedet gjennomført av Finanstilsynet og 14 kontroller er utsatt på grunn av omorganiseringer som oppkjøp og fusjon. Antallet personer kontrollert i 2015 er 936 mot 953 i 2014.

4.3 Kontrollresultatene

Kontrollresultatene viste at andelen ordinære kontroller som godkjennes er på samme nivå som foregående år. Mens oppfølgingskontroller viser en noe svakere utvikling.

Av antall regnskapsførervirksomheter hvor det er gjennomført ordinær kontroll, er 84 % godkjent uten oppfølging eller med en begrenset oppfølging. 16 % ble ikke godkjent. Disse får ny kontroll/ oppfølgingskontroll i 2016. Oppfølgingskontrollene fra 2014 viser en tilbakegang i resultat. 76 % er godkjent uten oppfølging eller en begrenset oppfølging. 24 % ble ikke godkjent. Disse representerer i det alt vesentlige virksomheter med en eller to autoriserte regnskapsførere. Det er for 2015 overført 5 saker til Disiplinærutvalget for vurdering av fortsatt medlemskap i foreningen. Resultatet av de gjennomførte kontrollene faller i en av følgende kategorier:

- Godkjent - ikke behov for oppfølging.

- Begrenset oppfølging - innen en gitt frist må den kontrollerte gi skriftlig tilbakemelding angående nærmere angitte forhold som pålegges utbedret. Når dette er dokumentert utbedret blir kontrollen godkjent.
- Ny kontroll – som normalt gjennomføres påfølgende år.

Andelen kontroller som godkjennes uten noen form for oppfølging ligger på tilnærmet samme nivå som foregående år. Dette indikerer at den økningen som fant sted fra 2013 til 2014 ikke var tilfeldig.

Etterfølgende oversikt viser resultatet etter utvalgets behandling de siste tre år:

Ordinære kontroller

Kategori	Antall pers.	2015	2014	2013	Antall virksomheter	2015	2014	2013
Konklusjon		%	%	%		%	%	%
Godkjent	634	74	71	54	204	64	63	54
Begrenset oppfølging	142	16	20	29	63	20	21	29
Ny kontroll/FT	88	10	9	17	52	16	16	17
Sum vedtak	864	100	100	100	319	100	100	100

Oppfølgingskontroller/ Etter kontroller

Kategori	Antall pers.	2015	2014	2013	Antall virksomheter	2015	2014	2013
Konklusjon		%	%	%		%	%	%
Godkjent	38	53	58	51	21	57	58	45
Begrenset oppfølging	14	19	15	24	7	19	21	23
Ny kontroll/FT	20	28	27	24	9	24	21	32
Sum vedtak	72	100	100	100	37	100	100	100

4.4 Type feil og mangler

En gjennomgang av de 52 ordinære kontrollene med konklusjonen ny kontroll viser at 19 % av disse ikke i tilstrekkelig grad kan dokumentere etablert rutine i forbindelse med hvitvaskingsregelverket. Dette innebærer at ID kontroll og/eller risikobasert kundekontroll av nye kunder ikke kan dokumenteres, samt tilfeller av manglende dokumentasjon på at de ansatte er kjent med regelverket. For øvrig er de mest vanlige feil og mangler i det alt vesentlige de samme som tidligere år. Nedenfor har vi oppsummert de mest alvorlige feil og mangler:

- Overordnet intern kontroll på oppdragsnivå, herunder å jour føring av oppdragsavtaler, fullmakter, oversikt over mottak og utlevering av regnskapsmateriale, vurdering av oppdragsgivers rutiner, avstemminger gjennomført og dokumentert, fremdriftsoversikt, rapportering i henhold til oppdragsavtalen samt at oppdragsdokumentasjonen er å jour. Rutinen er i mange tilfeller etablert, men mangler enkelte punkter og / eller dokumentasjon for gjennomføring.
- Manglende kontroll av medarbeiders oppdragsutførelse.
- Manglende forståelse for reglene om spesifikasjoner av pliktige regnskapsrapporter

- Manglende gjennomgang og dokumentasjon av de av kundens interne rutiner som er vesentlig for oppdragsutførelsen.
- Manglende dokumentasjon av periodiske avstemminger og årsoppgjørsavstemminger.
- Manglende eller mangelfulle periodiske rapporter og/eller ikke rapportert i henhold til avtalt frekvens. Herunder svak kvalitet i kommentarene knyttet opp mot regnskapene.

5. Evaluering

Evalueringene etter kontrollene i 2015 ligger på tilnærmet samme nivå som 2014. Sett hen til utfordringene i forbindelse med de tekniske utfordringene, er dette veldig hyggelig. Det var imidlertid kun 55% som responderte og fullførte hele undersøkelsen. Kontrollene oppfattes fortsatt jevnt over meget positive. Kontrollørene fortjener stor ros for både kompetanse og imøtekommenhet.

Evalueringene ble også i 2015 gjennomført ved at den kontrollerte anmodes om å gi sin tilbakemelding på en del forhold vedrørende kontrollen på en skala med karakter mellom 1 og 6 (hvor 6 er høyest).

Nedenfor følger resultatet fra evalueringene fra 2015 (i parentes evalueringene fra 2014):

- 1) Hvor bra eller dårlig synes du forhåndsinformasjonen til kvalitetskontrollen var?
  - a. Forhåndsinformasjon fra Regnskap Norge **5,0** (5,1)
  - b. Forhåndsinformasjon fra kontrolløren **5,1** (5,0)
- 2) Hva er din vurdering av:
  - a. Spørsmålene som skulle besvares i forkant av kontrollen **5,0** (5,1)
  - b. Spørsmålsstillingene under selve kontrollen **5,2** (5,2)
- 3) Hva er din vurdering av kontrolløren på følgende områder:
  - a. Kontrollørens faglige kompetanse **5,4** (5,5)
  - b. Kontrollørens disponering av tiden **5,4** (5,4)
  - c. Kontrollørens vennlighet og imøtekommenhet **5,6** (5,6)
- 4) Hadde du i forbindelse med kontrollen behov/ønske om råd og veiledning fra kontrolløren?
  - a. De som har svart ja: I hvilken grad synes du kontrolløren bidro med gode råd og veiledning: **5,3** (5,3)
- 5) Hva er din totalvurdering av kvalitetskontrollen - alt i alt: **5,1** (5,3)

6. Regnskap

Inntekter av kontrollavgifter er basert på en årlig avgift og er således uavhengig av antall gjennomførte kontroller. Det ble i 2015 gjennomført 47 flere ordinære kontroller enn i 2014 og totalt 32 flere kontroller i 2015 sammenlignet med 2014. Dette er årsaken til at kostnader til kontrollørene har økt fra 2014 til 2015. Kostnadene pr kontroll har økt fra kr 13.758 til kr 14.282. Mange saker og større møteaktivitet har medført at kostnader til kvalitetskontrollutvalget viser økning. Administrasjonskostnadene er beregnet utfra direkte førte timer og ligger noe høyere enn fjoråret. Regnskapet er ikke belastet med andel av indirekte kostnader.

7. Avslutning

Generelt viser gjennomførte kvalitetskontroller i 2015 at andelen som godkjennes ligger på samme nivå sammenlignet med forrige år. Oppfølgingskontrollene fra 2014 viser en tilbakegang. Det er gledelig at antall kontroller som blir godkjent uten noen form for oppfølging ligger på samme nivå som foregående år.

Kvalitetskontrollutvalget ser på oppfølgingen før og etter kontrollene og den veiledningen som blir gitt under kontrollene som svært viktig for kvaliteten blant foreningens medlemmer.

Foreløpige undersøkelser viser samme tendens som for tidligere år. En større andel av de som får oppfølgingskontroll er virksomheter med kun en autorisert regnskapsfører og to til tre medarbeidere.

Det har også i løpet av 2015 vært gjennomført veiledning blant flere av medlemmene som får oppfølgingskontroll. Kvalitetskontrollutvalget vil framover fortsatt oppfordre til å benytte denne tjenesten.

--- * ---

Oslo, 16. mars 2016

Astrid D. Tveter (leder)
sign.

Ellen Egenæs
sign.

Erik Hauge
sign.

Terje Melhus
sign.

Erling Vestgård
sign.